

Urška Gruden, Mihaela Hojker, Luka Hrovat, Meta Lah

CENTER ZA PEDAGOŠKO IZOBRAŽEVANJE FILOZOFSKE FAKULTETE UNIVERZE V LJUBLJANI – »STAROSTA« MED PONUDNIKI DOPOLNILNEGA IZOBRAŽEVANJA

V okviru univerz se razvija več služb in oddelkov, ki ponujajo izobraževalne programe za odrasle. Na posameznih fakultetah obstajajo samostojne enote za nadaljnje izobraževanje, vseživljenjsko učenje ali profesionalno spopolnjevanje. Nekatere od njih imajo že dolgo tradicijo. Med njimi je tudi Center za pedagoško izobraževanje Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani (CPI), ki je bil ustanovljen marca 1978 kot strokovno in organizacijsko središče za razvijanje in spodbujanje različnih dejavnosti, ki pripomorejo k usposobljenosti učiteljev na vseh ravneh izobraževanja.

Osnovno poslanstvo je razvijanje kakovostnega, sodobnega in z raziskovalno dejavnostjo podprtega pedagoškega izobraževanja vzgojiteljev, učiteljev in svetovalcev – od vrtca do univerze. Vse od ustanovitve CPI izvaja javnoveljavne programe pedagoško-andragoškega izobraževanja za diplomante nepedagoških programov, ki imajo na voljo dve možnosti spopolnjevanja: *Pedagoško-andragoška izobrazba za strokovne delavce v osnovnih in srednjih šolah* ter *Program za pridobitev pedagoško-andragoške izobrazbe za predavatelje višjih strokovnih šol*. Visokošolskim učiteljem je namenjen program *Osnove visokošolske didaktike*, bodočim šolskim knjižničarjem pa Študijski program za izpopolnjevanje iz bibliotekarstva (ŠPIK), ki učitelje in druge strokovne delavce usposablja za delo v šolski knjižnici.

V CPI programe vsako leto dopolnjujemo, predvsem pri ponudbi *profesionalnega usposabljanja s področja delovanja Filozofske fakultete*. Tako je za naslednje študijsko leto prijavljenih 23 posodobitvenih programov. Nabor vsebin je pester, saj so programi namenjeni tako učiteljem posameznih predmetov kot tistim, ki bi radi izboljšali svoje pedagoško delo v razredu in bolje razumeli svoje učence. Med prijavljenimi programi sta na primer dva s področja slovenščine kot tujega jezika, prav tako pa tudi seminar za mentorje študentov na praktičnem usposabljanju v knjižnicah.

Pomemben vidik dela CPI je zagotavljanje možnosti za kakovostno pedagoško delo na Filozofski fakulteti. Sem sodi koordiniranje projekta *Kakovost – Univerza v Ljubljani (KUL)* na Filozofski fakulteti, katerega cilj je vzpostavitev sistema zagotavljanja

kakovosti na Univerzi v Ljubljani. Za kakovosten študij je bilo že v preteklosti vpeljanih več inovativnih projektov. B. Marentič Požarnik, ena od ključnih oseb v zgodovini CPI, v zborniku ob 30-letnici omenja seminar za študentske tutorje *Za boljši začetek študija*, ki je bil izveden že v letih 1994/95, se pravi, dolgo preden se je sistem tutorstva na univerzi zares vzpostavil. CPI je prevzel koordinacijsko vlogo, ko se je leta 2006 tutorski sistem na fakulteti začel sistematično uvajati, in to vlogo še vedno opravlja.

Posebno pozornost namenjamo praktičnemu izobraževanju študentov. Koordiniramo praktično izobraževanje na fakulteti in izobražujemo mentorje študentov v delovnih organizacijah, vlučeni pa smo tudi v projekta *IKT–prevajalsko okolje IOLAR – iPROKI* in *Komercialna razstava: analiza in inoviranje*, v okviru katerih študenti pridobivajo potrebna praktična znanja v neposrednem delovnem okolju. Pri tem jim pomagajo mentorji z izobraževalnega in gospodarskega področja. Tako študenti s pomočjo mentorjev razvijajo različne kompetence, ki jim bodo olajšale prehod iz izobraževalnega procesa v zaposlitev.

Kot partner CPI sodeluje v projektu *Merjenje učinkovitosti izobraževanja in usposabljanja za izboljšanje usposobljenosti izobraževalcev odraslih*, ki ga na nacionalni ravni koordinira Andragoški center Slovenije. Za Slovenijo je projekt nacionalnega pomena, saj bo v neposredno preverjanje kompetenc, ki jih v informacijski dobi uporabljamo pri delu in v svojem zasebnem življenju, vključenih prek šest tisoč odraslih v starosti od 16 do 65 let iz vseh slovenskih pokrajin.

Poleg pedagoškega usposabljanja in razvijanja sistema kakovosti ter sodelovanja v raziskavah je delovanje CPI usmerjeno tudi na področje tujih jezikov. Študentje in drugi lahko v okviru CPI opravijo izpite iz 22 svetovnih jezikov, tudi jezikov, ki so v slovenskem okolju manj razširjeni, na primer arabščine, kitajščine, japonsščine, stare grščine, celo esperanta.

Razvoj izobraževalnih programov je danes precej drugačen kot na začetku, ko je v žargonu tako imenovani *obči kurz* (kar bi lahko prevedli kot splošni pedagoško-andragoški tečaj) obsegal le en pedagoški in en psihološki predmet. Potrebne so prilagoditve tako potrebam posameznih strok in njihovemu razvoju kot posameznim učiteljem in skupinam, tako da je analiza potreb sestavni del priprave programov. Programi sledijo novostim na področju psiholoških in pedagoških predmetov, pa tudi pri specialnih didaktikah in pri uvajanju novih oblik kot možnosti za učenje.

Dejavnost CPI že dolgo ni več usmerjena le na njegovo prvotno področje, ki je bilo v 70. letih spopolnjevanje učiteljev. CPI še vedno skrbi za razvijanje in izvajanje kakovostnega izobraževanja učiteljev ter koordinacijo akreditacij novih študijskih programov za spopolnjevanje. Ob tem pa se hitro razvijajo različne dejavnosti za zagotavljanje kakovosti študija in sledenje razvoja *visokošolske didaktike*. Za visokošolske učitelje poleg programa *Osnove visokošolske didaktike* CPI organizira tudi zimske in poletne šole ter krajše delavnice, na katerih se udeleženci seznanjajo z novostmi, predvsem pa jim v skladu z načeli inovativne prakse in sodelovalnega učenja programi omogočajo izmenjavo znanja in dobrih praks. V sodobnosti je vedno bolj izrazita potreba po ustvarjanju socialnih omrežij,

ki omogočajo pretok znanja. Ni dovolj, da pripravimo tečaj ali seminar, kot je bilo to običajno v začetkih CPI, temveč je treba ponuditi okolje za srečevanje in neformalno učenje. Deloma je temu namenjen tudi projekt *Klub alumnov Filozofske fakultete*, ki ga vodi CPI. Ohranjanje stikov z diplomanti in omogočanje srečevanja med diplomanti in študenti je pot povezovanja fakultete z okoljem in spodbujanja pretoka znanja.

CPI se odziva tudi na hitre spremembe in specifične potrebe posameznih organizacij v lokalnem okolju in na globalnem trgu ter lahko pripravi programe po naročilu organizacije. Ti programi so vsebinsko in izvedbeno prilagojeni naročniku.